

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Ansøgning om Professorat

Citation: Holberg, Ludvig: "Ansøgning om Professorat", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 343. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-workid77720/facsimile.pdf>
(tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Ansøgning om Professorat

Omkring Nytaar 1714 ansøger Holberg Kongen om at faa det ledige Professorat i Græsk eller blive ulønnet adjungeret Professor inden for det filosofiske Fakultet. Han opnaar det sidste, den 29. Januar 1714, hvilket i Praxis betød, at han fik Lovning paa det første ledige Professorat.

Det var ved Holbergs Ansøgning om Professorat en Svaghed, at han hverken havde erhvervet Baccalaur- eller Magistergraden. Han havde derfor ikke nogen akademisk Afhandling eller latinsk Disputats at henvise til. En Styrke var derimod de fuldførte Værker paa Dansk, to trykte og to utrykte. *Introduction til de fornemste europæiske Rigers Historie indtil disse Tider*, altsaa en moderne Verdenshistorie, var udkommet 1711 og et geografisk *Anhang* dertil 1713. I Manuskript laa, foruden *Introduction til Natur- og Folkeretten*, der udkom 1716, en Continuation, dvs. Fortsættelse af den danske Righistorie. Denne havde Huitfeldt, i Dannemarks Riges Krønike, ført frem til 1559, C. C. Lyschander havde fortsat med Frederik II's Krønike, til 1588, og Holberg har derfor sat sig for at skrive Christian IV og Frederik III's Historie. Sammen med Christian V's Historie indførte Holberg denne Skildring af Danmarks nyere og nyeste Historie i Dannemarks og Norges Beskrivelse (1729), for at vise Kongen, at det var ham, Holberg, der 1722 skulde være udnævnt til kongelig Historiograf, ikke Konkurrenten, Andreas Hojer.

BREVE OG AKTSTYKKE

Stormægtigste *Monarch*
Allernaadigste Arve Konge og Herre

Jeg nedkaster mig her udj allerdybeste underdanighed for Eders *Majests* fódder med denne min allerunderdanigste bön, at Eders Kongl. *Majestet* af Naade vil forunde mig den *vaccante Profession* her ved *Academiet*, eller at blive *Adjunctus Professor Philosophiæ*. De faa motiver, ieg kand have at bevåge Eders kongl. *Majestet* til en naadig bönhoring er at ieg for 10 aar siden haver *souteneret* mit sidste *examen*, og der ved bekomet *Laudabilem*, og siden reist 3 gange udenlands, først med en *Moscovitisk Edelmand*, siden paa min egen haand opholdet mig halvtredie aar udj Engeland alleene ved mine *Studia*, saasom de ulykkelige ildebrander udj *Bergen* have *totaliter* skildt mig ved mine midler, og den trediegang reist her fra med *Etats Raad Windings Sön*. Siden min ankomst til fädernelandet haver ieg *publicered* först en *Introduction* til den *Europäische historie* paa Dansk (2) den forste *tome* af det *Skrift intitulered underrettning om de fornemste europäische Stater*, hvor af endnu *restere* 4 parter ufuldfärdigede (3) en *Continuation* paa den sidste Danske historie og derforuden, som ieg har *attacheret* mig besynderlig til *Jurisprudentiam*, haver ieg fuldfärdiget et *Corpus Juris naturæ et Gentium*, *confereret* med vore Danske *Love, Recesser* og *Forordninger*, og haver udj sinde, saa lunge Gud sparer mig liv og hilsen, at fare fort udj dette mit *entreprise* nemlig at forbedre det Danske sprog. Gud opväkke Eders *Majests* hierte til naade mod mig; thi min *condition* er nu saa slett at alle de som kiende den kand ikke andet end *condolere* mig, saasom de *Academiske beneficia*, ieg til *dato* haver nydet nu ere *expire-*

BREVE OG AKTSTYKKER

rede. Jeg forventer een allernaadigst bönhoring, og bliver til min yderste aandedragt

Min Allernaadigste Arve Konges og Herres
Allerunderdanigste tro tiener
og arve undersaatt

Ludvig Holberg.

Noter

vaccante Profession, ledige Professorat. - *souteneret*, bestaaet, nemlig teologisk Eksamen i April 1704, hvor Holberg fik *laudabilis*, 1. Karakter. - *med en Moscovitisk Edelmand*, formentlig som lønnet, sprogkyndig Ledsager og Lærer, ligesom med den nedenfor nævnte Anders Vinding. - *alleene ved mine Studia*, dvs. ved i Undervisning at frugtbarøre mine Kundskaber. - *totaliter*, fuldstændigt. - *ildebrander*, 1686 og 1702. - *Windings Søn*; Holberg rejste som Præceptor for Professor Poul Vindings Søn Andreas, der var 17 Aar, Rejsen varede nogle Maaneder 1708-09 og gik til Dresden, Leipzig og Halle. - *entreprise*, Forehavende. - *condition*, økonomiske Situation. - *beneficia*, Understøttelser. - *expirerede*, udløbet.